

Joukkoliikenne 54 linjan tarve Kärkölän kunnalle

Kunnanhallitus 19.04.2021 § 85
236/08.01.00/2021

Valmistelijat

pormestari markku.koskinen@karkola.fi puh. 045 160 4164
sivistysjohtaja petri.kakonen@karkola.fi puh. 044-770 2130

Lahden seudullinen joukkoliikennelautakunta toimivaltaisena viranomaisena päättää toimivallassaan olevan joukkoliikenteen järjestämistä alueellaan.

Mikäli toimivaltainen viranomainen katsoo, ettei riittäviä joukkoliikennepalveluita synny markkinaehtoisesti ja kun viranomainen päättää järjestää liikenteen monilukuisempaan, luotettavampaan, korkealaatuisempaan tai edullisempaan kuin mitä markkinaehtoisesti syntyisi, on järjestettävä liikenne kilpailutettava PSA:n mukaisesti.

Toimivaltaisen viranomaisen toimialueella voidaan soveltaa samanaikaisesti useammanlaisia liikenteen järjestämistapoja paikallisten tarpeiden mukaan. Nämä eri järjestämistavat voidaan niveltää toisiinsa kokonaisuudeksi. Mikäli liikenne on jollakin alueella tai reitillä järjestetty tai päätetty järjestää PSA:n mukaisella hankintamenettelyllä, on markkinaehtoinen liikenne tahollaan järjestettävä niin, ettei se aiheuta jatkuvaa ja vakavaa haittaa PSA:n mukaisesti järjestetyille liikenteelle.

PSA:n mukaisessa hankintamenettelyssä tulee kyseeseen kolme erilaista liikenteen järjestämismallia:

- bruttomalli
- nettomalli eli käyttöoikeussopimusmalli sekä
- viranomaisen oma tuotanto.

Bruttomallissa toimivaltainen viranomainen pyytää yrityksiltä tarjoukset tarkasti määritellyn liikennöintikokonaisuuden (reitit, aikataulut, kalustovaatimukset yms.) hoitamisesta sovittuun kokonaishintaan siten, että liikenteestä saatavat lipputulot jäävät kokonaisuudessaan toimivaltaiselle viranomaiselle, joka myös määrittelee asiakashinnat.

Netto- eli käyttöoikeussopimusmallissa viranomainen kilpailuttaa yritysten kesken alueellisia tai reittikohtaisia liikenneverkon käyttöoikeuksia siten, että liikennöitävä kokonaisuus liikennöntialueineen, reitteineen, aikatauluineen sekä asiakashintoineen on pitkälti toimivaltaisen viranomaisen määrittelemä, mutta liikennöivä yritys saa pitää liikenteestä saamansa asiakastulot. Yritys tekee siis tarjouksen viranomaisen asettamien reunaehtojen puitteissa siitä summasta, jonka se katsoo tarvitsevansa saamiensa asiakastulojen lisäksi toimiakseen kannattavasti. Kilpailutettu käyttöoikeus antaa yritykselle sopimuskaudeksi yksinoikeuden ko. alueeseen tai reittiin.

Viranomaisen oma tuotanto tarkoittaa sitä, että viranomainen hoitaa koko operatiivisen liikennöinnin ja siihen liittyvän hallinnon omalla

kalustollaan ja henkilöstöllään joko omistamansa yhtiön tai liikelaitoksen kautta.

Bruttomallilla on liikenne järjestetty 1.7.2014 alkaen Heinolassa, Lahdessa ja Orimattilassa.

Nettomallilla on liikenne järjestetty 1.7.2014 alkaen Hollolassa (ml. entinen Hämeenkoski), Kärkölässä ja entisen Nastolan alueella.

Markkinaehtoisesti on liikenne järjestetty Asikkalassa, Hartolassa, Padasjoella ja Sysmässä. Padasjoella joukkoliikenne toimii markkinaehtoisesti, muissa kunnissa on jouduttu hankkimaan markkinaehtoista liikennettä täydentävää ostoliikennettä siltä osin kuin se ei ole markkinaehtoisesti toteutunut.

Joukkoliikennelogistikko Kim Venesjärvi esitteli Hollolassa valtuustoseminaarissa 22.1.2018 nettomallin ja bruttomallin eroavaisuuksia, toteutuneita matkustusmääriä sekä kustannusvaikutuksia. Nettoliikenteen kohteessa kahdeksan (kohteeseen kuuluivat linjat 4, 8 ja 11 sekä Hollolan sisäiset linjat 51–63 sekä Nastolassa operoitava linja 98.) on matkustus lisääntynyt 11,7 % vuodesta 2015 vuoteen 2017 verrattuna. Vuonna 2017 kertyi nettokohteessa kahdeksan lipputuloja operoivalle yritykselle 4 401 136 euroa. Lisäksi kohteesta kahdeksan on maksettu vuonna 2017 operoivalle yritykselle liikennöintikorvauksena 787 917 euroa.

Nettoliikenteen kohteessa kahdeksan saatujen tilastojen (matkustajamäärien, lipputulojen ja maksettujen liikennöintikorvausten) mukaan joukkoliikenteen järjestämismallia olisi hyvä tarkastella uudelleen. Kumpi liikennöintimalli netto- vai bruttomalli olisi kunnille edullisin vaihtoehto toteuttaa.

Nousija lukuvuonna 2019-2020 Kärkölästä on yhteensä 108. Koululaistilausauto pystyisi palvelemaan Hollolaan ja Lahteen matkaavia kuntalaisia epidemiatilanteen jälkeen aamuisin klo 9 ja klo 8 ja/tai klo 10 (saapumisaikoja) sekä iltapäivisin klo 13 ja klo 14 ja/tai klo 15 (paluukuljetuksen lähtöaikoja) oppilaiden lukujärjestysvaihtelut huomioiden. Päivittäiset lähtöajat aamuisin Kärkölästä ja iltapäivisin Kärkölään sekä lähtö- ja päätepiste Kärkölässä sekä päätepisteet Hollolassa ja Lahdessa ilmoitettaisiin kuntalaisille ajovuoro kohtaisesti lukukausittain. Kuljetuksessa olevia vapaita penkkipaikkoja on tällä hetkellä vuorosta riippuen vähintään 6 (maksimi on 22).

Tavoitteita Kärkölään joukkoliikenteen osalta:

1. Työ- ja opiskelumatkaliikenteen osalta pyrimme tukemaan kuntalaisten tpeita osana koulukuljetuksia.
2. Järjestämme mahdollisuuksien mukaan kerran viikossa kunnan eri osista mahdollisuuden asiointiin Järvelässä, tai edelleen junalla Lahteen, tämä palvelu tuotetaan pääosin ns. omppukyteinä.
3. Pyrimme järjestämään päivittäinen yhteys, arkipäivinä, Salpakankaalle ja takaisin

Päätösehdotus	Kunnanhallitus esittää Lahden seudulliselle joukkoliikennelautakunnalle linja 54 lopettamista. Kunta pyrkii järjestämään vastaavan palvelun osana koulukuljetuksia.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
Muutoksenhaku	Muutoksenhakukielto